No. 2957 Zaterdag 11 Juni 1938 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

[illegible] HET WATER STIJGT. Het Michigan Meer in Amerika is hoog gestegen en veroorzaakte grote overstromingen. [illegible] Clemens trof het slecht en volgens de plaats, staat het water hoog, terwijl verscheidene auto's door hun eigenaren verlaten moesten worden.

Een zeer delicate zaak

Aldus noemt de Beurs, in een beschou[illegible] Woensdagavond, over de laatste [illegible]gsdebatten, de door Dr. Maal [illegible]neden kwestie over het doen van [illegible]

[illegible] zijn het met de redactie roerend [illegible] waar zij schrijft: dat zij het per[illegible] zeer jammer vindt, dat deze [illegible] in het openbaar behandeld is ge[illegible]. En ook wij zouden er nu nog niet over geschreven hebben, ware het niet dat de hele rede van Dr. Maal, waarin dus ook deze aangelegenheid, Woensdag verscheen in de Curaçaosche Volkskrant.

De Beurs schreef zeer terecht dat het

„hier gaat over een zeer delicate en wetenschappelijke zaak, die zeker ook binnen de afdelingen had kunnen worden behandeld zonder op zo overtuigende wijze naar buiten te treden."

Wij zouden ons nog sterker willen uiten en zeggen, deze delicate zaak had binnen de afdelingen moeten blijven. [illegible] hier Dr. Maal alleen alle schuld heeft, willen we niet beweren, hoewel [illegible] o.i. zeker als medicus deze aangelegenheid in alle geval geheel intern had moeten houden: doch ook het Bestuur heeft schuld en had aanstonds toen de eerste geruchten naar buiten kwamen, [illegible]eds lang geschiedde vóór de ver[illegible] van het voorlopig verslag, [illegible]tigde naar de afdelingen [illegible] eenvoudig [illegible] om daar aan de Staten [illegible]daar de zaak uiteen te zetten en vooral te wijzen op het grote algemene belang, in het bijzonder in zake infectieziekten, wat met deze aangelegenheid in het geding kwam. En zit er verder nog geen andere medicus in de Staten? Was er geen enkele van de Statenleden verder voldoende op de hoogte van het algemeen belang in deze aangelegenheid?

We vernamen althans enkele dagen na de zitting van Vrijdagavond, dat wanneer de Staten voldoende van deze aangelegenheid op de hoogte waren geweest en Vrijdagavond hadden geweten, wat zij later te horen kregen, de motie Maal heel waarschijnlijk niet zou zijn aangenomen.

Alhoewel we niet willen beweren dat de houding van de gemachtigde van het Bestuur bij de openbare behandeling van deze aangelegenheid een gelukkige was; we kunnen de Beurs toch niet bijvallen, waar dit blad schrijft:

Als we bijvoorbeeld denken aan het figuur, dat Dr. Henriquez sloeg toen hij beweerde, dat in andere landen steeds secties worden gepleegd zonder toestemming van de familie, terwijl Dr. Maal met de hand aan de Hollandse wet beweerde dat dit althans in ons moederland niet het geval is, moet ons van het hart, dat hier het Statenlid belangrijk beter geprepareerd was dan de gemachtigde.

Evenmin waar de Beurs iets verder schrijft:

Als bovendien de gemachtigde van het Bestuur, instede, dat hij dingen stond te vertellen, die al of niet opzettelijk bezijden de waarheid zijn.

Er werd deze avond niet bewezen, met de wet in de hand, dat er in Holland geen secties worden gedaan, zonder toestemming. Er werd alleen gezegd, hoe de wet luidt.

En nu is die oude Hollandse begrafeniswet wel allerminst geschikt om als gezaghebbend te worden aangehaald. Men zal toch wel weten, dat men in Holland aan crematie doet, terwijl de wet uitdrukkelijk spreekt van „begraven in een gesloten kist op de begraafplaats!"

Het is een feit dat in Holland secties geschieden zonder uitdrukkelijke toestemming der familie. En het bleek zelfs dat Dr. Maal dit wist, waar hij zeide, „wanneer men in Holland tegen de wet doet, behoeft men het hier nog niet te doen!" We willen hierbij echter geenszins aan Dr. Maal toegeven, dat in Holland tegen de wet gedaan wordt; noch dat niet voor weerlegging vatbaar is, wat hij die avond zeide: „ik voel, dat men t.a.v. deze materie niet mag zeggen; het is niet verboden dus toegelaten": Dr. Maal maakte hierbij te voren zijn excuus voor deze uitdrukking, als zijnde geen jurist: maar daarom juist was het wel een beetje té, om op dit gevoel de conclusie te trekken, „dus derhalve onwettig en dus onrechtmatig, wellicht zelfs strafrechterlijk vervolgbaar."

We willen hier niet publiek behandelen, hoe men dan wel in Holland deze zaak ten algemenen belange oplost, [illegible] het bestuur dit doen kon [illegible] openbare behandeling. Deze zaak zoals we [illegible]wen, zal met deze laatste motie in de Staten wel niet afgehandeld zijn en belanghebbenden zullen dan van meer bevoegden daarover ook nog wel meer horen.

We willen hier nog wel even overnemen hoe de Beursredactie in zijn blad van Woensdag voorstelde dat z.i. de motie van Dr. Maal door het Bestuur had kunnen veranderd worden. Niet alleen dat dit geen kwade oplossing was, welke het blad aan de hand doet; maar hier blijkt ook dat de redactie zeer terecht de aangenomen motie tegen het algemeen belang acht.

Het blad zou gaarne van het Bestuur deze oplossing gezien hebben, dat de secties wel verricht mogen worden zonder toestemming van de familie in gevallen, waarop de wetenschap dit absoluut eist en het zelfs noodzakelijk is om door lijkschouwing te pogen de werkelijke oorzaken van een ziekte op te sporen mede in het belang van anderen.

Zeer terecht schrijft het blad: „ware dan reeds veel gewonnen en de patholoog anatoom veel minder aan handen en voeten gebonden dan op het ogenblik het geval is, een gebondenheid, die voor zover wij weten in medische kringen niet bijzonder op prijs gesteld wordt. (Dit is door de Beurs wel erg euphemistisch uitgedrukt. Red Am.) Terwijl bij een dergelijke wijziging het publiek tevens de indruk had gekregen, dat zonder toestemming, behalve in zeer bijzondere gevallen, geen secties worden verricht. Nu is tenslotte de toestand zo geworden, dat nabestaanden, ook al is dit tegen het belang van de wetenschap en dus in zekere zin tevens tegen het algemeen belang, kunnen weigeren.

We zouden niet zozeer gelijk de Beurs het doet, op de wetenschap, maar meer op het algemeen hygienisch belang de nadruk willen leggen.

We willen slechts een voorbeeld aanhalen uit honderden.

Er sterft een man, zonder dat de behandelende geneesheer met juistheid weet, wat de doodsoorzaak was. Het kan dit zijn, het kan dat zijn. Men doet sectie en de patholoog anatoom vindt dat de man zwaar tubercoleuse was. Door de behandelende geneesheer was daaraan zelfs niet gedacht.

Maar nu wordt de enquetrice gestuurd naar de familie en bij de kinderen vindt men begin van T.b.c. En gelukkig, doordat men er, als gevolg van de sectie, tijdig bij is, kunnen deze kleine nog van deze ziekte gered worden.

Dit is een geschiedenis die enkele weken geleden heeft plaats gehad.

Door deze sectie is niemand benadeeld. Ethisch is er geen enkel bezwaar tegen het opereren van iemand na zijn dood; evenmin als bij een operatie tijdens zijn leven. De familie heeft de gelegenheid gehad, de overledene te zien 's morgens vroeg tot 's middags de begrafenis was. En de familie heeft verder geen enkel nadeel ondervonden van deze sectie; maar wel het grote voordeel, dat daardoor ontdekt is, dat de kinderen een begin hadden van T.b.c. en nog kans hebben om gered te worden.

We geloven dat het algemeen belang klaar en duidelijk is. En mogen we niet irrationbiliter invitus noemen, degene die een dergelijke sectie weigeren zou? Zeer zeker een onredelijke weigering!

Maar bevreemdend dan ook dat juist van Medische zijde zo'n motie werd ingediend. Dat de Staten meegingen was, omdat deze in dergelijke materie niet voldoende op de hoogte waren, (een enkele uitzondering daargelaten) en in volle vertrouwen op, ook met hun medelid meegingen.

Voor het grote pubiek is het te moeilijk het redelijke van het tot nu toe genomen standpunt uiteen te zetten. Vandaar, dat ook de eis tot toestemming, practisch de secties zou doen verdwijnen, zeker ten nadele van het algemeen belang.

Voor onze volksvertegenwoordiging echter had men zeker het standpunt kunnen en ook moeten uiteenzetten.

Met grote belangstelling wachten we het verdere verloop van deze kwestie af, die zoals we boven reeds schreven, naar we vast vertrouwen in het belang van het algemeen en de hygiene op Curaçao, met deze motie niet zijn oplossing zal hebben gevonden.

's Pausen veroordeling van het Racisme

Op dato 13 April 1938 heeft de H. Congregatie van Seminaries en Hogescholen een schrijven gezonden aan alle rectoren van de katholieke Hogescholen, waarin wel heel duidelijk de rastheorie, zoals o.a. het Nationaal Socialisme voorsta.t, wordt veroordeeld.

We laten hier de letterlijke vertaling van het Pauselijke document volgen:

Verleden jaar, op de vooravond van het feest der Geboorte van Onzen Heer, heeft onze verheven Opperpriester en roemrijk regerende Paus tot het doorluchtig college van kardinalen en de prelaten der Romeinse Curie op droeve toon gesproken over de ernstige vervolging, waardoor de katholieke Kerk in Duitsland, zoals eenieder weet, getroffen wordt.

Hetgeen voornamelijk en allerpijnlijkst het hart van onzen H. Vader treft is het feit, dat men, om zulk onrecht te verontschuldigen ,onbeschaamde laster aanvoert en dat men door verspreiding allerwegen van zeer verderfelijke leerstellingen, opgediend als wetenschap, ofschoon ze ten onrechte die naam dragen, de geesten tracht te misleiden en de ware godsdienst poogt uit te roeien uit de zielen.

Daarom spoort de Congregatie de universiteiten en de katholieke faculteiten aan, dat zij allen zorg en moeite zullen besteden, om tegen de voortschrijdende dwalingen de waarheid te verdedigen.

Derhalve moeten de professoren, zoveel in hun vermogen is, aan de biologie de geschiedenis, de wijsbegeerte, de apologetiek en de rechts- en zedeleer de wapenen ontlenen, om de volgende, volkomen dwaze leerstellingen krachtig en kundig te weerleggen:

1. De mensenrassen verschillen naar hun ingeboren en onveranderlijke aard zózeer van elkaar, dat het laagste van die mensenrassen verder afstaat van het

BIJ SANTA ROSA'S EEUWFEEST

HONDERD JAAR [illegible]

door Pater M. Latour.

Ond[illegible] en Jeugdzorg.

Bij zijn terugreis naar Curaçao, 4 April 1848, was pastoor Putman vergezeld van [illegible] Johannes van Gijzelen, een be[illegible] onderwijzer aan de normaalschool te [illegible]duc; van zijn eigen zuster Johanna Putman, die in de beste scholen van Holland gevormd was; en van den boekdrukker van Herpen. Zijn arriveerden op 2 Juni.

Op 11 Juli 1848 vroeg hij opnieuw verlof aan het gouvernement om een school te openen, wat hem bij beschikking van [illegible] Augustus werd toegestaan. Slaven [illegible] niet worden toegelaten en het gouvernement gaf een subsidie. De ver[illegible] was nodig voor het zetten van een nieuw school gebouw.

De school marcheerde goed en Zondags gaf de pastoor enige uren les aan kinderen boven de schoolleeftijd, waarbij hij gebruik maakte van enige school- en kerkboekjes in de landstaal, door hem [illegible] geschreven en op zijn eigen drukkerij gedrukt. Deze drukkerij was gevestigd op de gaanderij van de pastorie en [illegible] moest zich zeer behelpen. [illegible] kwam verbetering, toen de pastoor een nieuwe school ging bouwen, vlak bij de nieuwe pastorie, het tegenwoordige grote magazijn.

Het huis op San Francisco, dat eerst pastorie en later school was geweest, werd nu drukkerij. Deze nieuwe school, later weeshuis [illegible] 1902 afgebroken [illegible]

De nu bestaande pastorie werd in 1855 gebouwd en toen moest de oudste pastorie (later school en toen drukkerij) weer enige maanden dienst doen als woonhuis van pastoor Roermondt. Ten slotte heeft dit welbenutte gebouwd nog enige jaren dienst gedaan als hooischuur.

Johanna Adriana Putman was haar heerbroer zeer van dienst bij diens drukke arbeid. Vriendelijk en zacht van karakter, won zij gemakkelijk het vertrouwen van kinderen en volwassenen. Zij was een uitstekende kracht op school, bezocht zieken, leerde ouden van dagen dagelijks de catechismus en maakte zich de volkstaal vrij spoedig en vrij goed eigen, om de mensen beter te kunnen begrijpen.

Deze heldhaftige jonge vrouw, aan wie hier een bizonder eresaluut past, stierf reeds na vijf jaar als slachtoffer van de gele koorts op 22 Februari 1853. Zij werd begraven op Santa Rosa.

Precies twee maanden later, 22 April van hetzelfde jaar, vertrok de pastoor zelf voor goed naar Holland. Later werd hij pastoor en deken te Utrecht.

„Funes ceciderunt mihi in praeclaris", was zijn devies geweest: „Een schone landstreek is mij ten deel gevallen". Veel schoner was die landstreek intussen geworden door zijn ijverig en volhardend werk! Zijn nagedachtenis zal op Santa Rosa altijd in ere blijven!

De school schijnt met het heengaan van den pastoo rverlopen zijn. Zijn opvolger, den Z. E. H. J. L. van Roemondt, sinds 1844 op Curaçao, krijgt reeds in Mei 1853 zusters voor zijn school. Het waren Soeur Thérèse en Soeur Paschalia, van de zusters Franciscanessen van Roosendaal, welke Congregatie sinds November 1842 in de Missie werkzaam was op het St. Martinusgesticht. Het aantal kinderen nam snel toe en de zusters zetten 's avonds de cathechismuslessen voort aan bejaarde slaven en slavinnen, zoals pastoor Putmans' zuster vroeger al gedaan had. Ook Zondags was het school voor groteren.

Zij betrokken de nieuwe school bij de de nieuwe pastorie, maar hun woongelegenheid was er zeer bescheiden en beperkt. De ontvangst van de zusters was uiterst eenvoudig; de parochianen treurden nog om het vertrek van hun beminden pastoor Putman en hadden nog geen ondervinding om de komst van de zusters te kunnen waarderen. Zij werden slechts ontvangen door den pastoor en diens huisgenoten.

Spoedig leerden de mensen de zusters kennen en naar waarde schatten.

In 1854 bleek de nieuwe pastorie, gebouwd tegen de achterzijde van de stenen kerk, reeds tekenen van bouwvalligheid te geven. Althans pastoor van Roermondt achtte het nodig het huis af te breken en betrok zolang de oude school, tot de werkzaamheden aan de bouw van de tegenwoordige pastoorswoning afgelopen waren.

De nieuwe school hield het ongeveer dertig jaar uit en in de jaren 1884—'85 bouwde pastoor Frie een nieuwe school, daar de oude bouwvallig en te klein werd.

In 1909 was ook deze nieuwe school weer oud en te klein en was opnieuw een grote uitbreiding noodzakelijk geworden. Tevens werd toen een nieuw woonhuis voor de zusters gebouwd. De Soeurs hadden tot nu toe met vieren in een klein uitbouwtje geslapen, waar nauwelijks plaats was voor twee. Op 29 April van dat zelfde jaar werd het nieuwe woonhuis ingewijd. De school werd onder bescherming gesteld van den H. Jozef, op verlangen van de voornaamste weldoenster.

Tot 1920 zijn de zusters van Roosendaal op Santa Rosa werkzaam geweest, toen zij vervangen werden door de zusters van Schijndel. Op 16 Augustus gingen Sr. Apollonia en Sr. Delphina alvast naar Habay terug, terwijl Sr. Albana en Sr. Nicodema voorlopig de zusters van Schijndel bleven helpen.

Op 5 October, 's morgens om tien uur, vertrokken ook deze laatste twee naar Habay.

We mogen niet onvermeld laten, dat het langdurig verblijf van de zusters van Roosendaal, één maal onderbroken is geweest door de zusters Dominikanessen van Voorschoten, n.l. van 1892—'98. Deze zijn in '98 van Curaçao vertrokken en nemen sedert dien de scholen waar op de Bovenwindse eilanden en Aruba.

Daags voor het vertrek van de Soeurs uit Santa Rosa, op 4 October, het feest van hun groten patroon den H. Vader Franciscus, droeg pastoor Jozef van der Veer een gezongen H. Mis van dankbaarheid op wegens de onschatbare diensten, door de Soeurs gedurende zestig jaar aan de parochie bewezen. Veel ouders en kinderen naderden die dag tot de H. Tafel en droegen hun H. Communie aan God op voor het geestelijk en tijdelijk welzijn van de zusters.

De oude school, door pastoor Frie in 1884 afgedankt, had nog niet helemaal afgedaan. Zij veranderde in een „nieuw" jongensweeshuis, waarin acht jongetjes onder leiding van leken werden ondergebracht. Het gebouw werd op 19 Maart 1885 aan den H. Jozef toegewijd. De pastoor zag intussen uit naar mannelijke religieuzen, die zich met de leiding van zijn wezen konden belasten. Zijn oog viel op de over de hele wereld zo gunstig bekende Congregatie van Don Bosco te Turijn; de Salesianen waren de aangewezen mannen voor zijn liefdewerk: de opvoeding van verwaarloosde jongens tot degelijke christenen.

De onderhandelingen slaagden en in December 1897 kon hij het bestuur van zijn weeshuis aan de Salesianen overgeven. Deze sloten een contract voor vijf jaar, dat zij drie maal hernieuwden. Als Directeur volgden elkander op de Z. E. Paters Giovanni, M. Olivazo, Alfr. Savoya, Tomasso Masselli en Cocchi.

In 1893 richtte pastoor Frie een harmonie op, hiertoe in staat gesteld door den heer Ulder, die hem de instrumenten ten geschenke gaf. Na de dood van den heer Ulder, die tevens de muzieklessen gaf, kwam de harmonie onder leiding van den heer Boskaljon. Sinds dien treden de weesjongens van Santa Rosa herhaaldelijk op, meestal bij kerkelijke feesten.

Het jaar na de aankomst van de paters Salesianen, kocht Mgr. Silva, bisschop (later aartsbisschop) van Merida (Venezuela) het landhuis „Scherpenheuvel" en bijbehorende gronden. Hij wilde er een seminarie oprichten voor opleiding van priesters voor zijn diocees, onder leiding van de Nederlandse Dominikanen. Het weeshuis van Santa Rosa leverde bij de bouw van het seminarie bijna al het houtwerk.

In 1901 moest het seminarie alweer gesloten worden en het weeshuis verloor hiermee zijn beste klant. Nu moest het voortaan bestaan van bestellingen van kerken, scholen of particulieren. De opbrengst hiervan, plus de vrijwillige bijdragen van Curaçaose weldoeners, bleken nauwelijks voldoende om de uitgaven te dekken.

In 1915 kreeg Mgr. M. C. Vuylsteke uit Turijn bericht, dat de paters Salesianen besloten hadden om het contract niet meer te hernieuwen, wegens gebrek aan krachten, ten gevolge van de grote Europese oorlog van '14. In '17 zou hun vierde contract aflopen en zo vertrokken zij op 22 November van dat jaar weer naar hun vaderland, na twintig jaar van zeer nuttige arbeid in de parochie van Santa Rosa.

Wordt vervolgd.

hoogste mensenras, dan het verschil van het hoogste dierenras.

2. De kracht van het ras en de zuiverheid van het bloed moet op alle mogelijke wijze bewaard en bevorderd worden; al wat tot dit doel leidt is hierdoor alléén reeds goed en geoorloofd.

3. Uit het bloed, waarin de aard van het ras ligt opgesloten, vloeien alle geestelijke en zedelijke hoedanigheden van den mens voort als uit de voornaamste bron.

4. Het voornaamste doel van de opvoeding is de aard van het ras te ontwikkelen en de geest te ontvlammen in een brandende liefde voor het eigen ras, zijnde het hoogste goed.

5. Godsdienst is ondergeschikt aan de wet van het ras en moet daaraan worden aangepast.

6. De eerste bron en de hoogste maatstaf van de gehele rechtsorde is het rasinstinct.

7. Er bestaat niets dan een kosmos, of een universum, een levend zijn; alle dingen, de mens inbegrepen, zijn niets anders dan verschillende verschijningsvormen van het levende universum, verschijningsvormen, die zich gedurende lange perioden ontwikkelen.

8. De individuën bestaan slechts door de staat en om de staat; al het recht, dat zij bezitten wordt uitsluitend afgeleid uit het feit, dat het door de staat wordt verleend.

Iedereen nu kan aan deze gevaarlijke theorieën gemakkelijk andere toevoegen.

Onze Allerheiligste Vader, de prefect van deze H. Congregatie, is overtuigd, dat gij, Zeereerw. Heer, niets onbeproefd zult laten, om datgene, wat door de H. Congregatie in deze brief wordt voorgeschreven, tot een volledig succes te voeren.

Met de verschuldigde eerbied,
Uw toegewijde in Christus.
w.g. Ernest Ruffini
Secretaris.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Bommen over China en Bommen over Spanje, dat zijn de berichten van de laatste dagen. En dat ondanks protesten der Mogendheden. Japan zegt eenvoudig rondweg zijn gang te zullen gaan en China door bommen te zullen dwingen de vrede te vragen. Het is vooral Kanton dat het meeste te lijden heeft.

In Spanje is men vanzelfsprekend Europees aangelegd en meer politiek dus, daar wordt het niet met zoveel ronde woorden gezegd; maar ondanks alle protesten van den Paus en van Frankrijk en Engeland gezamelijk, blijven de Duitse en Italiaanse machines uit het leger van Franco boven Barcelona, Valencia en andere steden hun verderf zaaien.

Ja zelfs boven Franse steden. Herhaaldelijk schijnen vliegmachines, zonder nationaliteittekens de laatste tijd het grensgebied van Frankrijk te hebben geschonden, waartegen thans Frankrijk het besluit genomen heeft, om iedere vliegmachine boven zijn grondgebied neer te schieten en het heeft daartoe in de Pyreëen de maatregelen reeds genomen.

Van Tsjecho Slowakije is er de laatste dagen weinig nieuws. Daarmede is echter allerminst gezegd, dat deze zwakke plek in Europa geen gevaar meer oplevert. Men is er nog steeds in consult.

Het is voor iederen beschouwer van de Europese situatie evident, dat de kwestie der Sudeten-Duitsers en onverbrekelijk daarmede samenhangende het gehele Tsjecho-Slowaakse probleem in 'n acuut stadium blijft. Men krijgt zelfs de indruk, dat Duitsland er grote haast mee maakt en geen enkel uitstel meer wil dulden. Voor Berlijn moet het probleem afgehandeld zijn, voor de toestand in dat werelddeel helderder en overzichtelijker wordt. Meer en meer blijkt, dat, hoezeer de as Rome—Berlijn voortbestaat en werkt, ook de tweede reis van Hitler naar Italië een week van desillusies is geweest, haar climax vindend in de vastberadenheid van Mussolini, om ten opzichte van Duitsland bij een mogelijk gewapend conflict, tenzij dit een zuiver ideologische oorlog is, niet verder te gaan dan neutraliteit en in geen geval de goede betrekkingen met Engeland in gevaar te brengen.

In Berlijnse nationaal-socialistische kringen verklaart men deze houding van Italië door de zeer kritieke economische en financiele positie van den asgenoot en door de grote politieke spanningen, welke zich in het facisme zelf beginnen te openbaren. Men erkent, dat Italië geen grote oorlog kan voeren en voor zijn toekomstige onttwikkeling op Engeland en de Verenigde Staten zal moeten steunen.

Die band zal steeds nauwer worden en daarom heeft Duitsland er hoog belang bij, dat de Boheemse kwestie zo spoedig mogelijk in een voor het Derde Rijk gunstige zin wordt opgelost, vóór de Europese situatie zich zo ontwikkelt, dat er een gesloten front tegen Duitsland ontstaat.

Natuurlijk zou Berlijn het de ideale oplossing achten, als de door Sudeten-Duitsers bewoonde Tsjecho-Slowaakse gebieden eenvoudig binnen de grenzen van het Derde Rijk kwamen te liggen. Het is echter een grote vraag, of een dergelijke annexatie zonder Europese oorlog kan doorgevoerd worden; en daar Duitsland, zeker onder de huidige omstandigheden, nog niet gereed is om een dergelijk risico te aanvaarden, „kan" het ook met een andere oplossing genoegen nemen: n.l. autonomie voor de Sudeten-Duitsers binnen het Tsjecho-Slowaakse staatsverband. Waar het nationaal-socialisme wat Zuid-Tirol betreft, met veel en veel minder genoegen neemt, kan het zich met een maximum in Tsjecho-Slowakije voldaan verklaren.

Te meer, waar het grote doel van Berlijn ten opzichte van laatstgenoemd land eigenlijk in een ander vlak ligt. Na de rede van Henlein te Karlsbad heeft men in Praag heel goed begrepen, waar de schoen wringt. Men wist het wel, maar het sí nogeens extra geaccentueerd: het verdrag tussen Tsjecho-Slowakije en sovjet-Rusland moet verbroken worden. En als Karlstad dat eventueel nog niet duidelijk gedemonstreerd heeft, dan heeft de Duitse geinspireerde pers wel de laatste twijfel onherroepelijk weggenomen.

Autonomie is een rekbaar woord met een zeer rekbare inhoud. Het verbreken of opzeggen van een verdrag is een klare en duidelijke zaak, welke geen dubbelzinnigheid toelaat: zij geschiedt ja of neen. En waar nu, hetgeen Berlijn het meest aan het hart gaat, is, dat Praag met Moskou zal breken, kan men veilig zeggen, dat, als dit zou geschieden, over de inhoud — niet over het woord — van de autonomie te praten valt, met Henlein en met Berlijn.

Is deze opzegging eenmaal geschied en heeft dan Sudeten-Duitsland de begeerde „autonomie" gekregen, dan zou Hitler bereid zijn met Praag over „een algemene regeling" der wederzijdse betrekkingen in overleg te treden. Wat weer wil zeggen, dat Tsjecho-Slowakije in de invloedsfeer van Duitsland zou komen te lgigen, maar dit is nu eenmaal een ontwikkeling ,welke moeilijk te stuiten zal zijn, en waarvan de diepere grondslagen ten slotte in de vredesverdragen zelf liggen.

Co-educatie

Het vergt vaak de grootste zedelijke moed, voor de eenvoudigste waarheden uit te komen. Men is zo bang voor „bekrompen" te worden aangezien!

Dit geldt zeker ook voor al wat betrekking heeft op de omgang tussen de seksen in de jeugd-wereld. En dit is op Curaçao al evenzeer het geval als elders. Er is in de laatste tijd nog als eens hier wat gezegd en geschreven over coeducatie, waarbij men dan heel gemakkelijk blijk trachtte te geven van monumentale verlichtheid en ruimheid van opvatting, wanneer men zich maar met hautaine minachting afwendt van diegenen die menen dat een jongen nu eenmaal een jongen, en een meisje een meisje is, en bovendien dat kinderen kinderen zijn. Welk een vernietigend schoulerophalen over de idiote ouders, die een tienjarig kind nog niet „ingelicht" hebben. Aan dat niet-„inlichten" zijn alle rampen toe te schrijven, die het mensdom geteisterd hebben! Kinderen moeten van hun prilste jeugd af op elk gebied de waarheid leren kennen! Helaas zijn er al te veel ouders, die slechts op één speciaal gebied in staat zijn zich een voorstelling te vormen van de waarheid, of althans van de realiteit, en dit is dan vaak hun hele inventaris.

Ook in ander opvoedkundig opzicht zijn zij warme voorstanders van de „verlichting", en in het bijzonder dwepen zij met datgene wat men „co-educatie" noemt. Lange theorieën zijn opgebouwd omtrent de onvergelijkelijke voordelen, welke dit systeem heeft, én voor de kinderen, én voor de maatschappij. Maar het voornaamste nut schijnt toch geformuleerd te moeten worden in de leus: „Weg met de dwaze oude vooroordelen!"

Dat nieuwe vooroordelen vaak nog dwazer kunnen zijn, wordt zelden in aanmerking genomen.

In Engeland heeft „co-educatie" maar zeer weinig ingang gevonden. Het Engelse schoolsysteem, dat in ieder geval het voordeel heeft zich zuiver-nationaal ontwikkeld te hebben, en niet door alle mogelijke buitenlandse stelsels, theorieën en opvattingen beïnvloed te zijn, leent zich niet tot gezamenlijke opvoeding van jongens en meisjes De grondslag van dit systeem is de public school, welke in hoofdzaak kostschool is (het woord „public" heeft hier een geheel andere betekenis dan „openbaar") en waarvan men de elementen zelfs terugvindt in de kosteloze „council schools" de eigenlijke openbare scholen, en in de particuliere scholen, welke hier helaas nog altijd weinig bloeien. Niet alleen zal in 'n land met een zo sterk ontwikkeld kostschoolwezen gemeenschappelijke opvoeding van jongens en meisjes steeds praktisch onmogelijk blijven, maar heel het Engelse schoolleven is hiermede onverenigbaar. Zo moet men rekening houden met de zeer grote rol, welke sport op de Engelse scholen speelt. Op elke public school en op de meeste andere scholen zijn minstens twee sporten verplichtend gesteld, op dezelfde manier als aan de Nederlandse scholen gymnastiek, maar met dit verschil dat rugby en cricket geen „bijvakken" zijn, doch minstens op voet van gelijkheid staan met de voornaamste studievakken. Op haar sportieve successen laat een school zich in haar prospecti meer voorstaan dan op examen-successen.

Verder is een Engelse school in veel geringer mate uitsluitend onderwijs-, en in veel hoger mate tevens opvoedingsinstelling. De leerlingen worden er vóór alles opgeleid tot burgers en mensen. Vandaar dat Katholieke public schools, die onder leiding der Jezuieten staan, zo voortreffelijk in het Engelse kader passen. Terwijl het precies hetzelfde is of men een jongen dan wel een meisje de geheimen van het Latijn, de wiskunde of de aardrijkskunde bijbrengt, is het heel iets anders of men een jongen opvoedt tot man en burger, dan wel een meisje tot vrouw en burgeres.

De Engelse jongen verkeert dus in een zuivere jongensomgeving, en een meisje in een omgeving van uitsluitend meisjes — afgezien natuurlijk van het contact met huisgenoten en kennissen buiten de school. Wanneer men in aanmerking neemt, hoe buitengewoon gunstig de positie is van de Engelse vrouw; hoe groot de vrijheid is, die zij zich, dank zij het fatsoen van den gemiddelden Engelsen man, veroorloven kan, dan zal men ook erkennen, dat strenge scheiding der seksen bij de opvoeding volstrekt geen mannelijke rauwheid en gebrek aan eerbied voor het andere geslacht ten gevolge behoeft te hebben. Integendeel: naar de verhoudingen in Engeland te oordelen, zou men veeleer tot een tegenovergestelde conclusie komen.

Co-educatie evenwel is een van die „stokpaardjes", waarvoor veel propaganda gevoerd wordt, ofschool wij ons met de beste wil ter wereld niet kunnen voorstellen wat Duitsers, Italianen of Amerikanen zich erom bekommeren, hoe Engelsen hun kinderen opvoeden. En velen aan zich dan afvragen of Engeland eigenlijk niet heel achterlijk, conservatief en bekrompen is, omdat het zo halsstarrig weigert zekere van verlichting en „moderniteit" getuigende buitenlandse methodes en stelsels over te nemen.

Te Londen werd onlangs een conferentie gehouden van de Nationale Bond van „Community Centres", een organisatie, welke voornamelijk beoogt jongelieden gedurende vacanties in kampen of buitenhuizen bijeen te brengen en hen daar een soort gemeenschapsleven te doen leiden. Een der vele variaties dus op de [illegible] si-heroïeke tintje. Een der sprekers beval de organisatie aan van gemeenschappelijke werkzaamheden voor jongelieden van beide seksen, volgens het Amerikaanse plan. Gewoonlijk durft men tegen dergelijke voorstellen weinig in te brengen; dat staat immers zo bekrompen! De voorzitter verzekert dan in de regel, dat het bestuur de zaak overwegen zal, en dan is een ieder tevreden, ofschoon een ieder weet, dat men er in geen jaren iets van horen zal.

Maar ditmaal had de voorzitter, Dr. Ernest Barker, de moed te antwoorden met een van die eenvoudige waarheden, die zoveel indrukwekkender zijn dan lange betogen vol paedagogische en psychologische diepzinnigheden.

„In ons land", zeide hij, „zijn jongens, zolang zij jongens zijn, monniken van natuur, en meisjes, zolang zij meisjes zijn, nonnen. Ik geloof dan ook niet dat het Amerikaanse voorbeeld bij ons navolging verdient. Onze jonge vrienden willen onder elkaar spelen, en zoeken hun vrienden onder hun eigen sekse. Er komt een tijd dat zij belang in elkaar gaan stellen en elkaars gezelschap gaan zoeken, maar alvorens het zo ver is, behoren jongens en meisjes afzonderlijk te spelen."

En veelzeggend voegde hij eraan toe: „Ik maak deze opmerkingen als resultaat van mijn ervaringen in Amerika, die heel aardig zijn, maar toch haar keerzijde hebben."

Hoe de verhoudingen in andere landen ook zijn mogen, in Engeland zijn zij ongetwijfeld gelijk Dr. Barker ze aangaf, en wij kunnen slechts hopen, dat zij zo blijven zullen, en in andere landen navolging vinden. Een der gevolgen is, dat tegen de tijd dat jongens en meisjes wel belang in elkaar gaan stellen, de verhoudingen zich veel zuiverder gaan ontwikkelen dan in landen of landstreken, waar die belangstelling reeds jaren van tevoren door „paedagogen" georganiseerd is.

BUITENLAND.

DE ROTS VAN PETRUS.

In het bekende tijdschrift „Stimmen der Zeit" publiceert de professor in de theologie aan de universiteit van Freiburg, dr. E. Krebs, een artikel over de bekende woorden van Christus: „Gij zijt Petrus en op deze steenrots zal Ik Mijn Kerk bouwen, en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen". (Matth. 16, 18).

Professor Krebs schrijft: Het is duidelijk, dat de belofte van Christus, dat deKerk niet zal worden overweldigd, voor de universele Kerk geldt en niet voor de Kerk in bepaalde landen.

Zijn niet in de loop der eeuwen, machtige, levenskrachtige kerkprovincies ten gronde gegaan? In Egypte, Syrië, Klein-Azië, Noord-Afrika en Engeland was dat het geval. Alleen de Kerk als geheel is onverwoestbaar: voor de Kerk in de afzonderlijke landen geldt deze waarborg niet.

De verwoesting van uitgestrekte provincies van het christelijk-katholieke Godsrijk hier op aarde valt tezamen met en is steeds een gevolg van het losser maken van de band, die deze provincies met Rome verbindt. Daar is Noord-Afrika, de eertijds bloeiende streek van Carthago, een kerkprovincie, die martelaars als Felicitas en Perpetua, een heilige aartsbisschop als Cyprianus, een heilige Augustinus, majesteit van de geest, heeft opgeleverd. Ze verviel, toen ze zich na de dood van Augustinus van de rots van Petrus afscheidde.

Daar is de Oosterse kerkprovincie van de machtige patriarchen van Alexandrië, Antiochië, Jerusalem, Byzantium, de z.g. Oostkerk, waarin de Griekse kerkvaders leefden en leerden: een heilige Johannes Chrysostomus, een heilige Athanasius, een heilige Cyrillis, Basilius, Gregorius van Nicea en Gregorius van Nazianze. In de loop der eeuwen leed zij de nederlaag tegen de Mohammedaanse Arabieren, Turken en onlangs het bolsjewisme.

Wij ze in leer en organisatie steunde op den Byzantijnsen keizer inplaats van op de rots van Petrus, daarom is ze met dit keizerdom ten onder gegaan.

De Kerk in Polen, die alle afschuwelijke onderdrukkingspogingen van de zijde van Rusland in haar onwankelbare trouw aan Rome weerstond, bleef onaangetast bij de val van de Russische kolos en vormt op het ogenblik het sterkste geestelijke bolwerk tegen de bolsjewistische Godlozenbeweging.

Hoe staat het met Engeland? Daar is, voornamelijk onder Hendrik VIII, de katholieke kerk, behalve een kleine groep van helden en heldinnen, verwoest, ook al weer omdat de band met de rots van Petrus allengs losser was geworden. In tegenstelling hiermede is het lot van Ierland. Vervolgingen en lijden van allerlei genre hebben daar de trouw van het wankelen gebracht. En juist de Ieren zijn, toen in eigen land hun geloof door beroving, uitdrijving en onverplanting naar strafkoloniën uitgeroeid zou worden, voor de andere delen der wereld boodschappers van het geloof geworden en hebben vooral in Noord-Amerika en Australië grote provincies voor de Kerk gewonnen en opgebouwd, welke uit het Rome trouwe moederland steeds meer levenssappen ontving.

Het artikel sluit met de volgende behartenswaardige woorden: Wanneer een kerkprovincie ook nog zo verschrikkelijke gevaren te doorstaan heeft, dan heeft ze altijd een waarborg voor haar voortbestaan hierin, dat zij haar fundamenten dieper graaft op de rots van Petrus. Kerken, die los staan van Rome, zijn, trots alle geestelijke en uitwendige macht, meestal aan verwoesting blootge-[illegible] de meest zekere waarborg in, aan de belofte van de onverwoestbaarheid der Kerk deelachtig te zijn."

HITLER EN DE PAUS.

Z. H. Em. Kard. Baudrillart publiceert in de „Journal des Debats" een artikel: „Bravo le Pape!", waarin hij, na o.m. herinnerd te hebben aan de krachtige tegenstand van het Franse Episcopaat tegen de pretenties van Napoleon, de huidige toestand analyseert.

„Wij weten natuurlijk niet, schrijft hij, wat de toekomst... en de Voorzienigheid aan Hitler voorbehouden.

Hitler is een groot man, minder schitterend dan Napoleon, maar toch een groot man. Hij weet wat hij wil en in zijn boek „Mein Kampf" heeft hij zijne plannen en voornemens bij voorbaat bekend gemaakt. Het is niet het toeval dat hem leidt en reeds verwezenlijkte hij verscheidene gedeelten van zijn uitgebreid plan, minder reusachtig en meer homogeen, daarom echter meer verwezenlijkbaar dan dat van Napoleon.

Toch is zijn loopbaan buitengewoon genoeg zodat hij er reeds de bedwelming van kan ondergaan. In 1811 kon Napoleon de mededinging van den Paus niet meer verdragen; Hitler is al zo ver gekomen dat hij deze van Jezus-Christus niet meer uitstaan kan.

Als vijand van de Kerk is hij oneindig radicaler en gevaarlijker dan de Corsikaan, die nog door het luiden der klokken van St. Cloud getroffen werd en hierdoor aan dromen sloeg.

Wat Hitler aan de Kerk wil ontrukken is niet het laatste woord inzake de benoeming van enkele bisschoppen, maar wel de zielen zelf, de zielen der kinderen om te beginnen, die hij, door zijn wetten, uitnodigt hun christelijk geloof te verloochenen vanaf hun veertiende jaar, om het te vervangen door het oude rasreligie der Germanen en de cultus van de Staat.

Zijne leuze is: paganiseren, een leuze die even gevaarlijk is als die van het communisme, een gevaarlijke besmettelijke ziekte, welke hij wil verspreiden en die reeds de landen heeft getroffen waarover zijn invloed zich uitstrekt; wij hebben het reeds in Italië al te zeer moeten waarnemen.

Pius XI weerstaat hem, zoals Pius VII Napoleon weerstond. Wij twijfelen er niet aan dat de Oostenrijkse bisschoppen, na de Duitse bisschoppen, thans klaar zullen zien en zullen doen wat de Franse bisschoppen deden tegenover Napoleon, alhoewel deze de hersteller was van de katholieke Kerk in Nederland, vóór hij ruzie zocht met Pius VII. Dit is niet het geval met Hitler.

Hoe zal de goddelijke Nemisis hem treffen? „Mihi vindicta, dicit Dominus". Zij komt toch, hetzij wat vroeger, hetzij wat later. Zal Hitler sterven in een keizerlijk bed te Berlijn, het Berlijn der Hohenzollern's, wanneer hij het verval van Wenen zal hebben voltooid, na de onafhankelijkheid, de cultuur en het geloof van zijn vaderland Oostenrijk te hebben geofferd? Zal hij omkomen in de loop van een buitenlandse of van een burgeroorlog?

Ik twijfel in alle geval of Engeland, zelfs wanneer het overwint, hem met Napoleon de eer en de legende van St. Helena zal laten delen. Ik weet, dat de H. Vader ook voor hem bidden zal en dat, zo de christenen, trouw aan de sublieme oproep van hun Leider en Vader, de moed hebben te strijden, zij opnieuw over de thans ontredderde wereld de heilige en trotse leuze „Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat!" zullen doen schitteren.

K
K R O
O

Wereldprogramma
Via P.C.J. Golflengte 31.28 m.
19.24 — 20.24 Curaçaotijd
Zondag, 12 Juni 1938.

1. Wilhelmus — Opening
2. The Liberators, mars...... Ancliffe Londens Palladium Orkest o.l.v. Jack Frere
3. „Mendel, de ontdekker, als Augustijner Monnik" door Pater Drs. G. J. Meyknecht O. E. S. A.
4. HAARLEMMERMEERLEGENDE. Een historische Geschiedenis uit de dagen van de drooglegging, met een legendarisch slot Tekst: Jacques van Tol — Muziek: Dr. Fred Man door Henri Eerens, declamatie, begeleid door het K.R.O. Orkest o.l.v. Pierre Reinards
5. De Wereld in Vogelvlucht en Berichten Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
6. Sluiting.

Koloniale uitzending van K.R.O.
Via P.H.I. op Golflengte 25.57 M.
9 — 10 uur Curaçaotijd.

1. Ouverture „Egmond"......... L. van Beethoven Berlijns Philharmonisch Orkest o.l.v. Julius Prüwer
2. Medische Causerie
3. REVELLERS ZINGEN, Gramofoon Selectie m.m.v.
   Das Meistersextett
   Dan-Singers
   Die Kardosch Sänger
   Comedian Harmonists
   Humoresk Melodios
4. De Wereld in Vogelvlucht en Berichten Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
5. Eventuele Actuele Aetherflitsen en Vaderlandse Kroniek
6. The spirit of Youth, mars... Gilbert Londs Palladium Orkest o.l.v. Jack Frere
7. Sluiting.

R. K. KERKEN.

Parochiekerk Otrobanda:
4.45 v.m. H. Mis.
7 v.m. H. Mis (Kindermis)
8.30 v.m. Hoogmis met Holl. **Preek.**
7 n.m. Lof
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongens congregatie met Holl. **Preek.**

Parochiekerk Pietermaai:
4.30 v.m. H. Mis.
6 v.m. H. Mis.
7.30 v.m. H. Mis. (kindermis, [illegible] voor volwassenen)
8.30 v.m Hoogmis.
6.30 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongens congregatie.

Parochiekerk San Mateo:
4.45 v.m. H. Mis.
6.30 H. Mis
7.45 Kindermis
9 v.m. Hoogmis.
7 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongens congregatie met Holl. **Preek.**

Parochiekerk Groot Kwartier:
4.45 Vroegmis.
6.— H. Mis voor de Portugezen.
7.— H. Mis voor de kinderen.
[illegible] Hoog-Mis.

In de week dagelijks [illegible] om 6.30 uur.

In alle kerken gelegenheid tot **Biechten:** iedere Zaterdag van 4 tot 8 uur n.m. en daags voor iedere grote feestdag.

Een blijde blik, wat zonneschijn,
Doet soms het donkerst hart ontgloeien.
Wil toch, waar zoveel tranen vloeien,
Niet zuinig op een glimlach zijn.

34

NEDERLAND.

DE HUISVESTING VAN DE PAUSELIJKE INTERNUNTIATUUR.

De Pauselijke Internuntiatuur in Nederland, welke thans gevestigd is in het perceel Bezuidenhout 93 te 's-Gravenhage heeft een nieuwe ... huisvesting bekomen en wel in Huize „Beekhage" aan de Carnegielaan no. 5 aldaar.

Deze royale villa, die prachtig gelegen is in de nabijheid van het Vredespaleis op de hoek van de Carnegielaan en de Buitenrustweg, bezit een grote tuin, welke achter de percelen aan de Buitenrustweg doorloopt tot aan de Jacob Catslaan.

„Beekhage" is aangekocht van mevrouw Smulders—Reichlin, de weduwe van wijlen den heer F. Smulders, in leven directeur van de Werf Gusto te Schiedam. De Pauselijke architect uit Rome die het toezicht heeft op de nuntiatuurgebouwen over de heel wereld ... bij de aankoop geadviseerd.

„Beekhage" bevat beneden ruime, in... ontvangstsalons. Een grote ... met Delftse tegels vormt ... van de grote hall. Boven in de eetzal treft men een antieke Lodewijk XIV-betimering aan.

„Beekhage" zal ongetwijfeld een waardige ambtswoning zijn voor een vertegenwoordiger van de H. Stoel bij ons Hof. Tevens mag men in de aankoop van het nieuwe Internuntiatuurgebouw een ... genegenheid zien van Z. H. den Paus voor Nederland en voor de Nederlandse katholieken, over wie Hij bij zovele gelegenheden met zoveel waardering heeft gesproken.

Het zal nog wel enige maanden duren, voordat de verhuizing van de Internuntiatuur naar „Beekhage" kan plaats hebben. Eerst zullen nog enige veranderingen en verbouwingen geschieden om het gebouw voor zijn nieuwe bestemming geheel geschikt te maken.

De leiding van deze verbouwing is opgedragen aan het architectenbureau Thunnissen—Hendricks te Den Haag.

Reeds jaren geleden lag verhuizing van de Internutiatuur in het voornemen. De architect wijlen Jan Stuyt heeft daarvoor reeds verschillende plannen ontworpen. Het architectenbureau Thunnissen Hendricks heeft nu de plannen voor „Beekhage" uitgewerkt in overleg met den zoon van Jan Stuyt, ir. Como Stuyt, die thans te Genève werkzaam is aan het Volkenbondsgebouw.

Het werk der Leo-stichting.

Tot nog toe was, zoals gezegd, de Pauselijke Internuntiatuur gevestigd aan het Bezuidenhout 93 te Den Haag.

Dit gebouw is een geschenk van de Nederlandse katholieken bij gelegenheid van het gouden priesterfeest van Paus Leo ... staat op naam en onder beheer ... Leo-stichting, welke op 29 April 18.. werd opgericht met het doel een passende woning te verschaffen en te onderhouden voor den Vertegenwoordiger van Z. H. den Paus bij het Nederlandse Hof.

Uit de stichtingsacte blijkt, dat de Leo-stichting destijds werd opgericht door m. J. G. S. Bevers, dr. H. J. A. M. Schaepman, J. A. J. W. van Hal, J. B. C. E. M. graaf de Marchant d'Ansembourg, J. F. H. Bekhuis, mr. C. M. Blankenheijm, jhr. J. M. W. E. de la Court, mr. W. C. J. J. Cremers, mr. A. J. M. Vos de Wael, ... woudt, jhr. ... M. Walter, mr. J. G. de Bruyn, ... B. ten Hagen, mr. M. J. C. Kolkman, ... P. M. H. baron Michiel van Verduynen, luitenant-generaal P. G. J. van der Schrieck en W. A. Smit.

Het beheer der stichting werd opgedragen aan een Raad van Beheer, bestaande uit zeven leden.

Voordat het zo ver was, dat de stichtingsacte door notaris mr. Th. L. M. H. Borret kon worden gepasseerd, was er reeds heel wat werk verzet.

Op 27 December 1883 werd door een commissie door mr. J. G. de Bruyn opgeroepen de eerste vergadering gehouden, waarin de plannen werden besproken.

In zijn openingswoord op die vergadering deelde de heer De Bruyn mede, dat in hem het denkbeeld was gerijpt om het jubeljaar van Z. H. Paus Leo ... door een monument te doen voortleven in de herinnerig van Neerland's katholieken, welk monument tevens zou strekken als protest tegen de overweldiging van Rome en de Kerkelijk Staat. Hij meende dat het best in het openbaar getuigenis kan worden afgelegd van onze liefde en gehechtheid aan de H. Stoel en geprotesteerd tegen de toestand, waarin Z. H. de Paus door de Italiaanse regering was gebracht, door voor den Persoonlijken Vertegenwoordiger van Z. H. den Paus bij Z. M. den Koning der Nederlanden een vaste woning in te richten, een verblijf, dat overeenkomt met de waardigheid èn van Hem, die door de Internuntius te 's-Gravenhage vertegenwoordigd wordt, èn van den Koning, bij wien Hij den Paus vertegenwoordigt.

Voor het stichten van zulk een verblijf zou de hulp en steun van onze katholieke landgenoten moeten worden ingeroepen.

Alle aanwezigen betuigden hun instemming met dit voorstel.

Dr. Schaepman verklaarde zich bereid in de katholieke bladen deze zaak aan de katholieken aan te bevelen.

Er werden vervolgens comité's benoemd voor het inzamelen van gelden.

Intussen had ook 't Doorluchtig Episcopaat Zijn instemming betuigd met het denkbeeld, zoals door den heer De Bruyn op de eerste vergadering uiteengezet.

De gelden vloeiden binnen. Op 12 Maart 1890 was reeds ruim f 21.000 ontvangen aan grote en kleine giften.

Jhr. H. J. F. J. Diert van Melissant was komen te overlijden en had voor het doel der commissie, een huis voor de Internuntius, een som van f 45.000 gelegateerd. Met dit legaat, dat echter bezwaard was met vruchtgebruik, waarvan mevr. Diert van Melissant later afstand deed, waren op 10 Juli 1891 f 71.000 bijeen. Besloten werd f 40.000 uit te geven voor de woning, f 20.000 voor meubilair en inrichting der kapel en de rente van f 10.000 te bestemmen voor onderhoud en lasten.

Eerst had men het oog laten vallen op twee panden, n.l. Prinsegracht 15 en Prinsegracht 9. Het perceel Prinsegracht 9 werd gekocht, maar later om bepaalde redenen (welke vermelden de notulen niet) weer verkocht, zelfs met enig geldelijk verlies.

Daarna werd door de commissie aangekocht het perceel Bezuidenhout 61 (thans 93 genummerd) voor f 33.500. Hierin werd de Pauselijke Internuntiatuur gevestigd en zij is er gebleven tot op de dag van heden.

Thans loopt de taak van de Leo-stichting ten einde. Als straks de Pauselijke Internuntius zijn nieuwe ambtswoning zal hebben betrokken, zal de stichting worden geliquideerd. Het Doorluchtig Episcopaat heeft aan dit voornemen reeds Zijn goedkeuring gehecht. Krachtens de bepalingen der statuten zullen de bezittingen der stichting dan worden verkocht en het saldo zal aan Z. H. den Paus worden overhandigd.

De Leo-stichting heeft in de ongeveer 50 jaren van haar bestaan een prachtig werk verricht. Maar het goede gaat nu voor het betere wijken. De Vertegenwoordiger van Z. H. den Paus zal een nog meer met de hoogheid van Zijn waardigheid overeenkomende woning betrekken, welke bovendien nog meer overeenstemt met de tegenwoordige eisen, welke zijn diplomatieke functie stelt. Dit is een reden tot verheugenis.

Intussen past een woord van hulde aan de katholieken, die het door hun offers mogelijk maakten dat gedurende 50 jaren de Pauselijke Internuntius niet in een huurwoning behoefde te verblijven, maar een behoorlijke, vaste woning kon betrekken; aan degenen, die het idee hebben ontworpen en uitgewerkt, en ook aan hen, die gedurende zovele jaren het beheer der Leo-stichting hebben gevoerd.

Het tegenwoordige bestuur der Leostichting bestaat uit de volgende heren: W. C. J. J. ... van Voorst tot Voorst, voorzitter, jhr. mr. L. R. M. von Fisenne, secretaris, mr. dr. A. F. N. Koelen, penningmeester, H. graaf Wolf Metternich, J. P. J. Asselbergs, W. J. Dreesmann en jhr. mr. J. Smits van Oyen.

CURACAO.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

De brigadiers van het Korps Militaire Politietroepen N. Th. Hilhorst, Z. Pijpers en J. Th. Remme zijn benoemd tot agenten 1ste klasse der burgerpolitie.

De 1ste Luitenant bij de Militaire Politietroepen Th. A. J. van Erp is benoemd tot Onder-Commandant der Brandweer op Curaçao.

Tot tijdelijk schrijver is benoemd A. M. Jong.

Aan den tijdelijk schrijver H. C. Schuitemaker werkzaam op het Departement ... verzoek ... eervol ontslag verleend.

De wnd. Gouvernements-Secretaris
R. Boskaljon.

UITSLAG AANBESTEDING.

Bij de op de 7de Juni 1938 gehouden aanbesteding voor het bouwen van een Openbare Mulo-School aan de Pietermaaiweg te Willemstad Curaçao werd ingeschreven als volgt:

H. J. Rijsdijk	f. 75.750.—
P. Oduber	„ 74.500.—
M. Britten	„ 74.000.—
N.V. Bouwmaatschappij „Nederhorst"	„ 72.443.—
B. van der Hoeven	„ 71.500.—
Giovanni Pizziolo	„ 69.500.—

KATHOLICISME OP ARUBA.

In het gedenkboek „Nederland — Curaçao 1634—1934" vindt men een uitteenzetting over het Katholicisme op Aruba, in grote lijn geven we, het daar geschrevene, hier weer, doch met enkele aanvullingtjes.

Aruba moet zowat in de zelfde tijd als Curaçao ontdekt zijn, dus rond 1500. De Spanjaarden namen op hun tochten priesters mee, die de ontdekte volkeren trachten te bekeren. Welnu, zo moet het ook op Aruba gegaan zijn, dat 'n dertig jaar later onder den bisschop van Coro geplaatst werd. De bisschoppen van Coro tekenen dan ook officieel: bisschop van Venezuela, en de eilanden Curaçao, Aruba en Bonaire. Een der bisschoppen zien we een vormreis naar Aruba ondernemen. Er was dus al een enigszins ontwikkeld katholicisme daar.

We weten, hoe de komst der Hollanders op deze eilanden de aanleiding werd tot het verplaatsen der bisschopszetel van Coro naar Caracas. Doch we lezen in het stuk van den koning van 1637, dat toch in Coro en op iedere plaats in het bisdom twee priesters blijven. Men zal Aruba niet vergeten hebben.

De Hollanders hadden het wel als hun eiland beschouwd, doch men moet niet vergeten dat er de eerste eeuw niets gebeurde. De werkkrachten uit Afrika kwamen er b.v. niet vóór 1700. Het bleef een eiland van Indianen en men had contact met de kust, waar vandaan de priesters kwamen.

Zo lezen we, dat toen in 1727 en zekere Prinz, naar Aruba uitgezonden voor grondonderzoek in verband met goud-exploitatie, deze vernam dat er weer Spanjaarden geweest waren die den Priester, die ze aan boord hadden, op het eiland de sacramenten lieten toedienen. In 1750 bouwde een Spaanse Capucijn Paulus de Algenesi er een kapel, later in 1776 kreeg de Noord een kerk.

Men ging nu ook van Curaçao uit Aruba bezoeken, de bekende pater Franciscaan Schink kwam er om de twee jaar. In het Zuiden kwam er zelfs een derde kerk toegewijd aan de H. Franciscus. Men moet zich van die kerken echter geen al te grote voorstelling maken, ook zullen er ook niet geregeld priesters zijn geweest.

Vanuit Curaçao vestigde zich een Pater Pirovano: hij stierf in 1820. Het gouvernement was in die tijd tegen vreemde geestelijken, men kon er dus van uit Venezuela niet zo gemakkelijk meer komen.

Rond 1820 zouden er een 1100 katholieken zijn, terwijl de protestanten, (in die jaren werd Aruba voor de eerste keer door een dominee bezocht), een 400 leden telden, waarvan 108 Europeanen en de rest zowat uitsluitend Indianen.

Op verzoek van de Arubanen zelf, het geloof zat dus diep, stuurde Mgr. Niewindt den Pastoor Eisenbeil. Een vreemde toestand is het toch b.v. dat in die dagen iemand, die een burgerlijk huwelijk wilde sluiten, daar op Aruba, genoodzaakt werd naar Curaçao te komen. Dan wordt het ook wel begrijpelijk, dat er weinig burgerlijk ingeschreven huwelijken zijn.

Een commandant Thielen beschermde en hielp de Katholieken, doch men bleef gekant tegen vreemde geestelijken. Toevallig weten we dat men uit Curaçao de H. Olie, Missaal etc. laat komen. Het zijn allemaal maar kleine berichtjes. We moeten ons de situatie verder maar trachten in te denken.

In 1825 valt een kerk bij een regenbui in, het zullen dan ook wel geweldige kerken geweest zijn.

In een schrijven aan de katholieken in Nederland, zegt Mgr. Niewindt:

Op Aruba zijn twee kleine kerken geweest, van welke de ene in de maand November des jaars 1825 door ene zware regenbui is ingestort, thans moet de zcih daar bevindende geestelijke des Zondags en op feestdagen de Mis in huis verrichten, hetwelk hij tot zijn woning heeft moeten huren.

„Ik heb aan het gouvernement een onderstand verzocht, teneinde aldaar een nieuw kerkje en ene kleine pastorie te bouwen. God geve dat de welwillendheid van Z. M. onzen geëerbiedigden Koning door zulks toe te staan, Aruba's inwoners verblijde!

In een brief, die een priester van Curaçao naar zijn familie in Holland schreef in 1837, lezen we dat er op Aruba een jong Spaanse geestelijke is. Hij was uit Venezuela moeten uitwijken, daar hij beschuldigd werd de partij van Don Carlos aan te hangen en geen goed republikein dus te wezen. „Hij brengt de boel ferm in orde", staat er in die brief te lezen, ook financieel.

De dageraad gloort. Verder ging het steeds crescendo.

Alle kleine aanvullingen zijn welkom.

Br.

HARTELIJKHEID.

De hartelijkheid doet de straten van Curaçao weergalmen van de „Com bai's". Dat begint al van de ene kant der straat, als men nog niet bij elkaar kan komen van wege de passerende auto's, dan komt het op elkaars schouder kloppen en het informeren naar heel de familie. En al weglopende van elkaar, blijft men zolang mogelijk nog praten en roept men elkaar nog „Hopi coemindamento's na.

De hartelijkheid uit zich in medeleven. Men zie maar naar de rouw-stoeten, waar drommen familieleden en kennissen achter aan lopen. Men zie maar eens naar de belangstelling voor een bruidstoet en hore dan eens het feestgefluit bij het verlaten van de kerk.

De hartelijkheid uit zich in het zo gemakkelijk elkaar helpen door dat vele lenen en misschien ook wel in het vele niet weer betalen, „als het toch kennissen zijn", zal de redenering misschien zijn, „dan ook maar kwijt schelden".

De hartelijkheid uit zich in de Curaçaose samenleving, onder meisjes b.v. in het feit, dat als de meisjes lid zijn van een of ander club en dus wat omgang met elkaar hebben, het dan ook een wet der traditie schijnt, dat ze dan ook bij elkaar aan huis komen, elkaar ook thuis bezoeken.

Er is nog veel meer. Het is waard er op te wijzen.

Br.

Muziekuitvoering a.s. Zondag n.m. 7.30 uur Brion-plein. Muziekkorps Santa Cecilia.

1. Wilhelmus
2. Les Guides de Bruxelles (p.R.)
3. Don Pascual (fant:) (G. Donizetti)
4. Die Hydropaten (walzer) (J. Gung'l)
5. Isabel (Danza)

— PAUZE —

6. Gavotte Princesse (Eustace)
7. Ouvert: Pique Dame (F. von Suppé)
8. Dansmuziek (Diverse)

NATIONALE DEFENSIE AVOND.

Donderdagavond j.l. had in het theater Roxy de nationale defensieavond plaats. Door de Curom werden ook de andere eilanden van ons gebiedsdeel in staat gesteld deze avond van nabij te volgen. De Curom kan zo een band zijn voor heel ons gebiedsdeel.

De avond is geworden tot een zeldzaam geslaagde avond. 8.30 uur precies werd de vergadering geopend en sprak Z. Exc. Gouverneur Wouters een woord, wijzend op 't sombere politieke perspectief, dat ons zo sterk herinneren moet aan de nerveuze dagen van 1914. Eindigend met een driewerf hoera op het vaderland, kon men in de overvolle zaal een werkelijk ernstige stemming bemerken.

Het program bood ons een bewijs, wat men hier op Curaçao wel vermag op het gebied van toonkunst. Er was een verscheidenheid en rijkdom in het program, die aan ieder bood, wat hem of haar het meest ligt op muzikaal gebied. Mozart en Debussy, evengoed als Tusschenbroek en Poste werden vertolkt.

Het program was enigszins overladen te noemen, maar dat men kon komen met zulk een uitgebreid program, moet men ook zien als een bewijs, hoe na ons allen hier de zaak aan het hart ligt. Het Rode Kruis, de gymnastiek-vereniging Thesos, luisterden de avond op. Ieder begreep echter en het enthousiaste applaus bewees het ook ten volle, dat het optreden der Mariniers met hun „Colonnegeweer" een hoogtepunt was. De orde en discipline door hen vertoond, bracht geheel de zaal tot enthousiasme. Op één stak er iets tragisch in, dat wij allen daar samen gekomen in een verlangen naar vrede, in een door het optreden van soldaten tot het hoogste punt van enthousiasme gebracht werden van heel de avond.

De Weledel Gestr. Heer D. Van Nijmegen Schonegevel sprak zijn gevoelens uit, dat de Curaçaoënaars op de eerste plaats nu een bewijs moeten leveren van dankbaarheid ten opzichte van Nederland, maar ook de Hollanders hier met hun tropensalarissen en lage belastingen. Wijzend op het rampjaar 1672, toen men als onverdedigd was door nalatigheid ten opzichte van ieders plicht. Tot defensie wekte de heer van Nijmegen Schonegevel allen op, de collecte als een heel bijzondere te beschouwen, een collecte waarbij onze plicht ten opzichte van onze nabestaande, die eventueel een oorlog zouden moeten voeren een woord moet meespreken.

Een zeldzame avond, bijgewoond door vele autoriteiten. We merkten op Z. Exc. Mgr. P. I. Verriet. De collecte bracht iets meer dan 1100 gld op.

De heer C. M. Winkel sprak een kort dankwoord. Na de zegen van God over de leden van ons Koninklijk Huis te hebben afgeroepen, sloot hij deze voor Curaçao wel heel bijzondere vergadering.

SPORTVERENIGING „KWIEK".

Programma voor de viering van het eenjarig bestaan van de Vereniging op Zondag de 12de Juni 1938 op het Kwiek terrein „Gasparito". Aan deze wedstrijden zullen deelnemen de Korfbalverenigingen ASIENTO, VAN ENGELEN, en KWIEK.

1o. 2.30 n.m. Hardlopen, touwtrekken door de Junior-leden van Kwiek.
2o. 3.00 n.m. Dames, 100 Meter harlopen.
3o. Heren, 100 Meter hardlopen.
4o. Dames touwtrekken.
5o. Heren touwtrekken.
6o. 4 × 100 Meter Estafette Heren voor de Gasparito „wisselbeker".
7o. 4.15 n.m. Korfbalwedstrijd tussen combinaties Asiento—Ready (Holland) en van Engelen—Kwiek (Curaçao) voor de Kwiekwisselbeker.
8o. Rede en uitreiking der prijzen door den Voorzitter de Heer M. C. W. Schotborgh.
9o. Feestrede door den Heer E. Lopez Henriquez.
10o. Traktatie.

EERSTE STEENLEGGING KERK GROOT KWARTIER.

Op Dinsdag 14 Juni a.s. zal des namiddags om 5 uur de plechtige eerste steenlegging plaats vinden van de kerk op Groot Kwartier.

OUD-MINISTER DECKERS.

Dezer dagen, zoals onze lezers weten, wordt Oud-Minister Deckers hier verwacht op studiereis uitgezonden door het Indische Genootschap.

We kunnen uitzendingen van dergelijke personen niet anders als toejuichen; de banden Curaçao Nederland worden er strakker door en Curaçao in Nederland meer bekend.

Ons hartelijk welkom aan deze Oud-Minister en we hopen dat zijn verblijf alhier aangename dagen zullen zijn niet alleen maar ook dagen, die van groot belang zullen zijn voor het welzijn van dit stuk van Nederland.

We laten hier nog enkele levensbijzonderheden van deze oud-Minister volgen:

Mr. Dr. L. N. Deckers werd geboren op 14 Febr. 1883 te Heeze in Noord Brabant, na aanvankelijk zijn richting te hebben gezocht bij het Nederlandse Officierenkorps, studeerde hij aan de katholieke Universiteit in Leuven in de politieke en sociale wetenschappen. Studeerde daarna aan de Universiteit te Leiden in de rechten. Maakte naam op het gebied van landbouw; was Secretaris van de R.K. Ned. Boeren- en Tuindersbond; lector in de sociale wetgeving aan de R.K. Handelshogeschool in Tilburg; lid van de centrale commissie voor Statistiek, van de Hoge Raad van arbeid, voorzitter van de centrale commissie voor ruilverkaveling.

Sinds 1918 is hij lid van de Tweede Kamer; werd op 8 Aug. 1929 benoemd tot Minister van Defensie in het kabinet Ruys; in 1933 idem in het kabinet Colijn en bij de reorganisatie van dit kabinet in 1935 tot Minister van landbouw.

Sinds het vorige jaar is deze oud-Minister voorzitter van de Katholieke Kamerfractie. Oud Minister Deckers is o.a. ridder in de Nederl. Leeuw en grootofficier in de orde van Oranje Nassau, verder drager van verschillende buitenlandse ridderordes.

BIJEENKOMST FEESTCOMITE 40 JARIG REGERINGSJUBILEUM.

Dindsdagmiddag had het initiatief-comité ter voorbereiding van de feesten ter ere van Hare Majesteit's veertigjarig regeringsjubileum 'n bijeenkomst opgeroepen waar niet minder dan 101 mensen voor uitgenodigd waren, die dan zitting zouden nemen in het grote comité.

Nadat de voorzitter van het initiatief comité een voorstel had gedaan om dit comité in zijn geheel te kiezen als hoofdcomité werd dit bij acclamatie gedaan.

Bij de besprekingen werd besloten zich te houden aan de officiele datum officieel een dag duren. Echter val 6 6 September. Het feest zal hierdoor September op een Dinsdag. Men besloot daarom de kerkelijke plechtigheden reeds op Zondag te doen plaats vinden, voorts de kinderfeesten op Maandag te houden en dan de werkelijke dag op Dinsdag te vieren. Het Bestuur zeide bovendien, dat men met de gewone sleur enigszins wilde breken en iets nieuws wilde doen.

Na een discussie van een uur, waarin verschillende ideeën naar voren werden gebracht, werd besloten dat men dadelijk de nodige mensen zal uitnodigen in de verschillende sub-commissies zitting te nemen.

VERDACHT VAN MISDRIJF.

In de nacht van 3 op 4 Juni 1938, is de 21-jarige straatveger S. op de Rifbrug alhier, door een luxe auto aangereden. Vrij ernstig gewond moest de man in het St. Elisabeths Gasthuis alhier worden opgenomen. Naar de oorzaak der aanrijding wordt door de Politie een onderzoek ingesteld.

In de avond van 5 Juni j.l. is een luxe auto bestuurd door den 25-jarigen W. op de weg rond het Schottegat, ter hoogte van Zeelandia, over de kop geslagen. W., die alleen in zijn auto zat, liep hierbij zeer waarschijnlijk inwendige kwetsuren op. Hij is per ambulance-auto naar de Thelma-kliniek vervoerd en aldaar opgenomen. Naar de oorzaak van het ongeval wordt door de Politie een onderzoek ingesteld.

Als verdacht van het misdrijf genoemd bij artikel 357 van het W.v.S., is door de Politie aangehouden en voor onderzoek in bewaring gesteld, de 29-jarige koopman DE F.

Elk menselijk werk gaat met menselijke ellende gepaard: misverstand, lichtgeraakheid, wrijving, afgunst en ondankbaarheid vooral.

Dit zijn de kleine zijden van grote dingen.

Wie lafhartig is, wordt moedeloos. Maar zij, die edelmoedig zijn, letten daar niet op; zij werken onbaatzuchtig voor voor God alleen, Die getrouw is.

Een mens, die zichzelven ten beste geeft om de dankbaarheid der wereld in te oogsten, is diep te beklagen.

De bozen zijn slechts sterk, omdat de goeden zo zwak zijn.

Het past de vlinder niet, minachtend neer te zien op de rups, waaruit hij is voortgekomen.

Het leven telt heel wat meer toneelspelers dan de schouwburg.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

In Berlijn werden de confessionele scholen, welke voor hoofdzakelijk uit katholieke bestaan, opgeheven. Voortaan zullen de kinderen gezamelijk nationaal socialistisch onderwijs krijgen: terwijl de Godsdienstles voor de verschillende confessies apart zal zijn.

In Wenen zijn de bezittingen der katholieke verenigingen geconfisceerd.

In princiep heeft de Tsjecho-Slowaakse regering het mandaat der Sudeten-Duitsers aangenomen. De onderhandelingen zullen nu wel spoedig beginnen.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de „Beurs en Nieuwsb."

Het Prinselijk Paar heeft met Prinses Beatrix de Pinksterdagen doorgebracht aan boord van het jacht de Piet Hein, op het IJselmeer.

Aangaande het Nederlandse schip Parklaan, dat in de haven van Barcelona door een bom werd aangetroffen, wordt nader vernomen dat het grootste deel der bemanning aan wal was. De eerste machinist A. Lammers werd door de explosie tegen de wand van de machinekamer gedrukt en getroffen door een granaatsplinter. De getroffene werd te Barcelona geopereerd en verkeert thans in goede welstand.

Het vooronderzoek in de zaak tegen den oud hoofdcommissaris van politie van het Sant is thans beëindigd. Dit onderzoek is zeer omvangrijk en omvatte vijf landen. Diverse huiszoekingen werden verricht en ruim 300 personen werden gehoord.

Desondanks werden geen positieve bewijzen geleverd, om welke reden van 't Sant van verdere rechtsvervolging werd ontslagen.

Ter gelegenheid van de eerste vlucht van de K.N.I.L.M. naar Australië zal de post welke met het daarop aansluitende vliegtuigen wordt vervoerd (vertrek uit Amsterdam 28 Juni) worden voorzien van een speciale stempel.

CSARDAS 100 JAAR OUD. Honderd jaar zijn al verlopen, sinds de Csardas dans werd uitgevonden en voor het eerst gedanst in Hongarije, en later een Hongaars Nationaal karakter kreeg.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond".

COMPETITIE — PROGRAMMA.

MUNDO — NOBO

12 Juni 1938:	A-klasse	Transvaal 1 — Feyenoord 1	(O. Suarez)
12 Juni 1938:	B-klasse	Atletico (C) — Sparta	(B. L. Dijk)
19 Juni 1938:	A-klasse	Scherpenheuvel 1 — Jong Holland 1	(J. Gast)
19 Juni 1938:	Res.A-klasse	R.C.C. 2 — S.U.B.T. 2	(P. Tuin)
19 Juni 1938:	Juniores	Jong Holland — R.C.C.	(A. Ercol)
26 Juni 1938:	A-klasse	Asiento 1 — R.C.C. 1	(O. Suarez)
26 Juni 1938:	Res.A-klasse	Hercules 2 — Jong Holland 2	(A. Casper)
3 Juli 1938:		Bondselftal Curaçao vice Bondselftal Suriname	

RIO CANARIO

12 Juni 1938:	B-klasse	Arsenal (A) — D.C.C. %	(A. Oehlers)
12 Juni 1938:	B-klasse	Be Quick (B) — Hilversum %	(I. Dania)
26 Juni 1938:	A-Klasse	Hollandia 1 — S.U.B.T. 1	(F. Kranenburg)
26 Juni 1938:	B-klasse	Hilversum — Sparta	(R. B. Wilsoe)

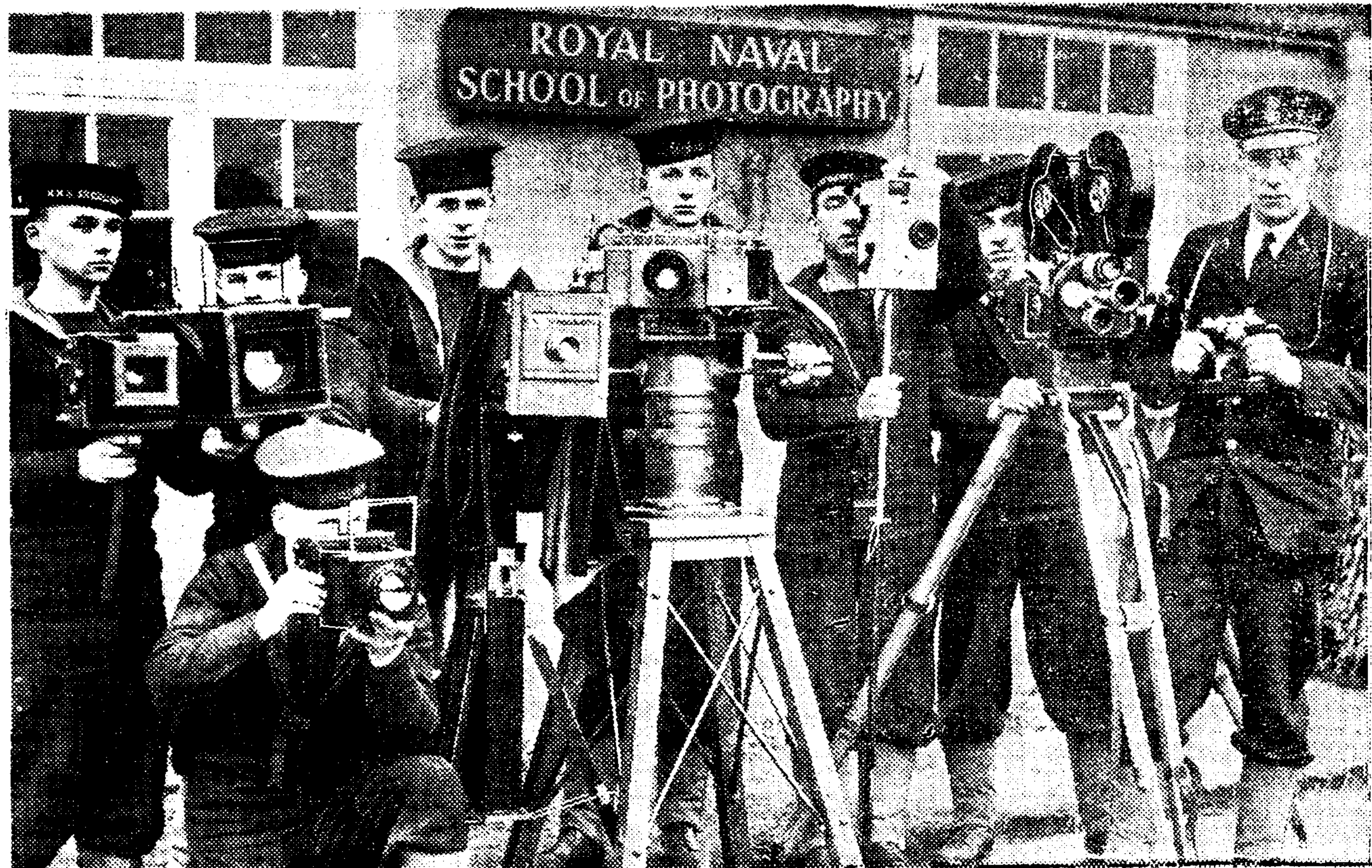
SCHERPENHEUVEL

12 Juni 1938:	B-klasse	Atlantico (D) — Jong Curaçao %	(E. R. Jansen)
19 Juni 1938:	Res.A-klasse	Transvaal 2 — Feyenoord 2	(A. D. Joens)
19 Juni 1938:	Juniores	Scherpenheuvel — S.U.B.T. **	(Chr. Wix)
26 Juni 1938:	A-klasse	Scherpenheuvel 1 — Feyenoord 1	(A. D. Jesurun)
26 Juni 1938:	B-klasse	Winnaar A (E) — Winnaar B % *	(O. Corsica)

De A-klasse wedstrijden beginnen om half vijf.
De met * aangegeven welstrijden beginnen om drie uur.
De met ** aangegeven wedstrijden beginnen om negen uur v.m.
De met % aangegeven wedstrijden zijn voor de B-klasse Zilveren Bal.

Wegens royement door Arsenal afgeschreven als lid: I. Dania
Afgeschreven als werkend lid van Feyenoord: J. A. Rodriguez.
Ingeschreven als werkend lid van R.C.C.: G. J. Schouten.
Ingeschreven als werkend lid van Sparta: B. Roosje.

Dat.	Nation	Namen.	Herkomst	Bestemming.
11.	Eng	Arawa	Panama	Londen (Caracasbaai).
12.	Ned	Libertador	Mara—Aruba	Aruba—Mara.
12.	„	Colombia	Prt Cabello	St. Martha.
12.	Amk.	Mayan	Maracaibo	La Guaira.
14.	„	Santa Paula	New York	La Guaira.
14.	„	Tachira	Maracaibo	Maracaibo.
14.	Ned	Baralt	Bonaire	Bonaire.
14.	Duitsch	Ingrid Horn	Prt Colombia	New Port. (New Port).
15.	„	Alemania	Maracaibo	Maracaibo.
15.	Ned	Amazone	Prt Cabello	Aruba—Maracaibo.

ZEEMAN-PHOTOGRAVEN. Het Britse leger heeft op Whale Eiland, Portsmouth, een school geopend, om hun eigen photofgraven en cine-camera-mensen op te leiden. De plaats stelt voor enige leerlingen buiten de school met enkele van hun verschillende soorten camera's.

Zeil-schoolschepen.

Langzaam maar zeker schenen de laatste grote zeilschepen van de wereldzeeën te zullen verdwijnen. De vierkante getuigde schepen, volschepen — dat zijn driemasters met raas aan elke mast — drie- en vier-mastbarken — schepen die aan de achterste mast alleen gaffelzeilen voeren — konden het niet langer meer volhouden, daar zij niet meer economisch te exploiteren waren. Ze werden uit de vaart genomen of leden schipbreuk — wat ook al geen voordeel was, want de lage vracht, waarvoor zij voeren, liet veelal niet eens toe, dat er een verzekeringspremie afging — en geen reder dorst een nieuw op stapel te laten zetten.

Een reder, een Fin, die scherp rekenen kon, kocht de allerlaatsten bijna zonder uitzondering op en liet ze graan van Australië naar Europa brengen, totdat het tuig — dat niet of bijna niet onderhouden kon worden — het aflei. Allen bij elkaar haalden de laatste grote zeilschepen het dozijn niet meer!

En daar beginnen ze in de laatste jaren zowaar weer te herleven! Omdat afdoende gebleken is, dat met deze zeilschepen tevens de echte zeelui dreigden uit te sterven. Want aan boord van de stoom- en de motorschepen is nu eenmaal geen gelegenheid om echt „zeevolk", volk van de zee, te vormen, dat „wanneer er wat aan de knikker is" tegen alle omstandigheden blijkt opgewassen.

Wij willen niets ten nadele zeggen van de zeeleiden, matrozen en scheepsofficieren, die op heden de zeeën bevaren zonder ooit het dek van een zeilschip onder de voeten te hebben gehad — de meesten hunner hebben hun opleiding nog gehad van zeelieden met wie dat wel het geval geweest is. Maar een traditie kan zich zonder practijk niet onbepaald handhaven en dat er iets ging haperen, blijkt wel uit het feit, dat het ene land na het andere weer grote vierkant getuigde zeilschepen in de vaart bracht — en zelfs speciaal gebouwde — om andermaal echt zeevolk te kunnen opleiden. Australië, Amerika, Argentinië, Japan, Zweden, Noorwegen, Duitsland, Italië — om er een paar te noemen.

Wonderlijk genoeg deden tot voor kort Engeland en Nederland, twee toch bij uitstek zeevarende mogendheden, aan de wedergeboorte van de opleiding van zeevolk aan boord van zeil-schoolschepen nog niet mede. Maar waar reeds herhaaldelijk plaatsing gevraagd werd van Engelse leerlingen aan boord van Zweedse en Noorse zeilschepen, bleek overduidelijk, dat men althans in Engeland voelde, niet langer te kunnen achterblijven.

De vorige week echter hebben we in de telegrammen kunnen lezen, dat bij de Nederlandese reders ook dit besef begint te ontwaken en de Nederlandse Marine heeft onlangs een zeilschip gekregen de Urania — in afwachting van betere tijden en een beter schip. Zet men naast dit armzalige schoenertje nu eens de twee prachtige viermastbarken — met hulpstoomvermogen — waarop bijv. de Japanners hun zeevolk opleiden, dan is het toch om te huilen. En dan de opleidingschepen van de Duitsers! Kort na de oorlog bouwden ze een dubbele topzeilschoener, uit vrijwillig bijeengebrachte gelden. Voor een paar jaar sloeg het ding in de Oostzee door een uitschietende windvlaag om — het werd vervangen door een pracht van een bark, ook al weer uit vrijwillige bijdragen betaald, later nog door twee andere gevolgd! Deze bark was verleden jaar in den Helder, met een 125 „Seecadetten" aan boord. Van elke cadet hielden de officieren een puntenboekje bij. Wie bijv. zeeziek was, kreeg een slecht punt met erbij de vermelding van de windsterkte. Wie bij zwaar weer in het stikdonker van de nacht „ over de top enterde" — aan het ene boord in het tuig omhoog ging, over de top van de mast klauterde en aan het ander boord omlaag kwam, liefst omlaagzakken langs een pardoen — kreeg een hoog cijfer. Toen de bark den Helder binnenliep, waren er op de oefenreis al drie jongens uit het tuig hardstikkedood op het dek gevallen! Dit is nu wel weer heel erg Duits en het kan wel wat minder, maar ontegenzeggelijk waar, wat de Duitse officieren zeiden: „Wat wij „overhouden" is prima-zeevolk".

Op het ogenblik is in Nederland de Zweedse kapitein Tramm aanwezig, de grote promotor van het opleiden van zeevolk op varende zeil-schoolschepen. Hij is hier om de Nederlandse commissie van onderzoek inzake een varend schoolschip van advies te dienen.

De Zweedse promotor, die vijf jaar lang het commando heeft gevoerd over een opleidingschip — een viermastbark van 3000 ton — beveelt aan, de leerlingen eerst korte tijd op stoomschepen te laten varen, zodat zij enigszins met de zeevaart op de hoogte zijn als zij aan boord van het zeil-schoolschip komen. Daar moeten zij dan tien maanden mee rondzeilen, als matrozen, om dan terug te gaan naar de stoomschepen of de zeevaartscholen, waar hun de nautische vakken worden bijgebracht.

Het andermaal verschijnen van vierkantgetuigde schepen op zee is ook uit aesthetisch oogpunt en genot. Verhuiswagens en boeroe-boeders — met vier of vijf telkens korter wordende passagiersdekken — komt men er genoeg tegen. Maar een vierkant getuigd schip te ontmoeten is een evenement geworden, dat echter geen volstrekte uitzondering zal blijven. Toen de Colombia, waarop ondergetekende voor enkele jaren zich bevond, in de Noordzee zo'n zeilschipschool tegenkwam, voeren wij onder luid gejuich van bemanning en passagiers daar een ereronde om heen. Het was stil weer en de manoeuvre kon zonder enig risico gmaakt worden.

De grote moeilijkheid is natuurlijk dergelijke grote schepen te exploiteren. Men kan ze moeilijk helemaal in ballast laten varen, en vanwege de kosten en vanwege de moeilijkheid om het veel zeil te voeren. De Zweden laten hun schoolschip graan uit Australië halen; **de kosten voor de Noorse zeilschoolschepen — het zijn er niet minder dan 4!** — worden door de gezamenlijke Noorse rederijen gedragen, die een voorkeur hebben voor het zeevolk van alle rangen, dat op zeilschepen gevaren heeft. Dat de geest op de Noorse schepen zo opvallend veel beter is dan op vele andere schepen zou ook zijn oorzaak vinden in het feit, dat de Noren werkelijk met „bevaren volk" varen.

Op een stoomschip vinden de enkele leerlingen, die aan boord zijn, nimmer de gelegenheden, welke een speciaal zeil-schoolschip biedt, dat zich de tijd kan nemen om bijzondere manoeuvres te maken.

Het is verblijdend dat men in Nederland gaat inzien, dat willen wij Nederlanders de beschikking blijven houden over werkelijke zeelui dan zullen wij ongetwijfeld, eer het te laat is, weer met vierkant getuigde schepen moeten gaan varen. Al de ongetwijfeld flinke prestaties van onze huidige zeelui doen aan dit feit niets af. Overal in het buitenland blijkt, dat jongelui, die hun opleiding aan boord van een zeilschip hadden, in het algemeen sneller promotie maken, dan hun collega's, die niet gezeild hebben. We willen van onze jongens weer eerst „zeevolk" moeten maken en pas dan technici en halve of hele geleerden. De wedergeboorte van het grote zeilschoolschip overal elders bewijst dit.

INGEZONDEN.

Buiten verantwoordelijkheid van de Red.

NOGMAALS „S.U.B.T." — „R.C.C.".

Ziezo, van de vier punten door ons naar voren gebracht, heeft RC.C. in haar orgaan van Donderdag, 2 Juni, er twee niet aangehaald en gedachtig de zegswijze: die zwijgt, stemt toe, vermenen wij te mogen besluiten, dat het geval „linkshalf R.C.C. had een trap boven het oog" en „rechts-half S.U.B.T. stond op buik linksbuiten RC.C.", niet weerlegd kunnen worden en dat dus het publiek in deze door „Sportnieuws" verkeerd voorgelicht was.

Het nieuwe stukje krioelt weer van onbenulligheden en uitvluchten.

Wij lezen b.v. van „de locale bladen". Slechts **één blad** heeft zich hier enigszins ongunstig over de wedstrijd uitgelaten, n.l. „La Prensa", hetgeen geen verwondering behoeft te wekken, wanneer men de aanverwantschap tussen beide kent...

Verder toont de zinsnede dat „de **wedstrijd** ruw was" weinig verband met de passage in het eerste artikel, waarin vermeld as, dat „R.C.C." haar spel niet spelen kon, wegens het ruwe spel van „S.U.B.T." Immers was de **wedstrijd** ruw, dan was dat toch te beschouwen als van beide zijden?

Het kan zijn dat het bestuur de Redactie-Commissie niet vormt; echter wij menen dat alle commissies verantwoordelijkheid verschuldigd zijn aan het bestuur en onder diens toezicht staan en dat een officieel orgaan de gedachte vertolkt van het leidend lichaam in een club en dat dit lichaam wel degelijk moet instaan voor hetgeen in druk wordt uitgegeven. Men wil toch niet beweren, dat het hier een „Ingezonden Stuk" betrof en dat dit niet met medeweten en goedvinden van het bestuur werd geplaatst? Men ziet, ook deze bewering is dus klakkeloos neergepend.

Over het overhalen van spelers (S.U.B.T., Transvaal, Hercules etc.) zullen we maar zwijgen. Wij kunnen slechts volstaan met te vermelden, dat vóór de wedstrijd R.C.C. — Jong Holland op Rio Canario op de Asiento-Zilveren Bal door **R.C.C.-ers** de vraag werd gesteld: **„Ta ken esei?"**, en dat er geantwoord werd: **„Homber, esei ta Zep, bo'n sa cu el a drenta club?"** Later bleek, naar wij uit betrouwbare bron vernamen, dat slechts de Secretaris hiervan op de hoogte was...... Strekt dit een vereniging tot eer die bogen wil spannen op „open deur politiek?"

Aangezien de vergelijking tussen fusie „Bismarck"-„Trappers" en de ontbinding van „Volharding" in het geheel geen zoden aan de dijk zet, zullen wij hier maar kalmpjes overheen stappen, en passant slechts vermeldend, dat het eerste een volkomen fair procédé was, terwijl het andere nauw verband hield met on-sportiviteit en tuchteloosheid...

„Iedere goed bekend staande burger kan lid worden van „R.C.C.", O.K.; wordt er soms ook naar gekeken, of die **goede** burgers tevens „goede sportlui" zijn?"

X.

DIEFSTALLEN.

Door den 39-jarigen koopman K. is bij de Politie aangifte gedaan van **diefstal** met braak. Naar den dader wordt een onderzoek ingesteld.

De vrouwspersoon E. heeft bij de Politie aangifte gedaan van diefstal van 3 ,, gedeelten van een lot der Cur. **Loterijbond „Fortuna"** van uit haar winkel aan de Berg Altena. Een onderzoek **wordt ingesteld.**

Bij de Politie werd aangifte gedaan van diefstal van een portemonnaie, onder anderen inhoudende een gouden ring. Een onderzoek wordt ingesteld.

Door de 22-jarige vrouwspersoon M. werd bij de Politie aangifte gedaan van diefstal van een portemonnaie, inhoudende **een bedrag van ƒ 58.—. Naar den dader** wordt een onderzoek ingesteld.

De 32-jarige stuurman S. heeft bij de Poltiie aangifte gedaan van diefstal van een geldsbedrag te zijnen nadele. Een onderzoek wordt ingesteld.

AANRIJDINGEN.

In de namiddag van 1 Juni j.l. is de schooljongen F., op de Roodeweg, ter hoogte van Niewindstraat, door een autobus aangereden, waarbij hij echter hoegenaamd geen letsel opliep. Naar de oorzaak van de aanrijding wordt door de Politie een onderzoek ingesteld.

DANKBETUIGING.

Langs deze weg betuig ik mijn hartgrondige dank aan allen, die op de een of andere wijze, blijk hebben gegeven van sympathie ter gelegenheid van mijn Zilveren ambtsjubilé als onderwijzeres aan de Rooms Katholieke School te Playa Bonaire.

M. de Bruin.